

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-190/23-U

Název	Dětský domov "Země dětí" a Školní jídelna, Česká Kamenice, Komenského 491, příspěvková organizace
Sídlo	Komenského 491, 407 21 Česká Kamenice
E-mail	ddkamenice@volny.cz
IČO	00412058
Identifikátor	600028933
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iva Brzobohatá
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Komenského 491, Komenského 492, Česká Kamenice
Inspekční činnost na místě	15. 2. 2023 – 17. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují povinnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov "Země dětí" a Školní jídelna, Česká Kamenice, Komenského 491, příspěvková organizace vykonává činnost dětského domova (dále „zařízení“ nebo „dětský domov“) a školní jídelny. Poskytuje dětem s nařízenou ústavní výchovou nebo na základě předběžného opatření plné přímé zaopatření s celoročním nepřetržitým provozem. V době inspekční činnosti pobývalo v pěti rodinných skupinách 36 dětí. Z tohoto počtu je pět dětí předškolního věku, 22 plní povinnou školní docházku a devět pokračuje ve středním vzdělávání.

O své činnosti zařízení informuje prostřednictvím webových stránek www.zemedeti.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Z analýzy koncepčních záměrů si ředitelka stanovila priority dalšího rozvoje zařízení, které podrobně zpracovala do ročního plánu. Cíle založené na vytvoření stabilního prostředí, vzájemného respektu a rozvoji potřebných kompetencí dětí se daří ve spolupráci se všemi pracovníky zařízení úspěšně naplňovat. Řízení pedagogických procesů zajišťuje ředitelka v úzké spolupráci s vedoucí vychovatelkou. Efektivní komunikaci s pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí, zákonnými zástupci i školami zajišťuje sociální pracovníce. Funkční systém řízení dětského domova je založen na jasném stanovení a dodržování kompetencí pracovníků. Kontrolní a hospitační činnost probíhá systematicky, v případě potřeby jsou přijímána opatření, jejichž účinnost je následně vyhodnocována. Ředitelka pravidelně provádí neformální hodnocení všech pracovníků a poskytuje zpětnou vazbu o úrovni a efektivitě jejich práce. Kromě každodenních setkání pedagogů s vedením zařízení probíhají pravidelná jednání pedagogické rady, na kterých jsou projednávány podrobné informace o dětech, v případě potřeby jsou společně vyhledávána řešení. Předávání informací s podporou elektronického systému je operativní a funkční.

Ředitelka svým přístupem vytváří pozitivní klima, má ujasněné záměry, které úspěšně aplikuje do personální strategie. Genderově vyvážený kolektiv pedagogů i dalších pracovníků zařízení umožňuje dětem identifikovat se s mužským i ženským vzorem chování. Využívání supervize se příznivě odráží v dobrých prosociálních vztazích mezi pedagogy i dětmi. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb zařízení i zájmu pedagogů, je zaměřené zejména na krizovou intervenci a zvládání efektivní komunikace s dětmi. Psychoterapeutický výcvik a výcvik krizové intervence absolvovala vedoucí vychovatelka, která tak může poskytovat okamžitou pomoc dětem při řešení zátěžových situací. Rovněž přínosná je dlouhodobá spolupráce s etopedem, který do zařízení dochází pravidelně. Pracuje s konkrétními dětmi na podnět vychovatelů nebo nabízí pomoc těm, které ji aktuálně potřebují. Děti jsou pravidelně seznamovány se zásadami dodržování bezpečnosti a prevence rizikového chování, tato oblast však není dostatečně zapracována do preventivního programu a zařazována do týdenních programů výchovně-vzdělávací činnosti rodinných skupin.

Ředitelka usiluje o postupné zkvalitnění materiálních podmínek a vybavení bytů, které se blíží podmínkám běžné rodiny. Prostory rodinných skupin dávají dětem dostatek příležitostí k vytváření a rozvoji dovedností spojených se sebeobsluhou a chodem běžné domácnosti. Dvou až čtyřlůžkové pokoje dětí jsou účelně vybaveny nábytkem, vyzdobené dětskými pracemi, fotografiemi, cenami ze sportovních a jiných soutěží. Všechny děti mají k dispozici uzamykatelnou skříňku. K rozvoji čtenářské gramotnosti je v bytech dostatek knih. Pro podporu kreativity a zručnosti dětí slouží tvořivá dílna. Relaxační a pohybové aktivity probíhají v malé tělocvičně a herně. Součástí zařízení je rozlehlý park využívaný

k pracovním a volnočasovým činnostem. Z finančních a majetkoprávních důvodů se nepodařilo vyměnit okna v hlavní budově a opravit skleník, bezpečnost dětí je však zajištěna. Umístění zařízení v centru města umožňuje dětem účast na zájmových aktivitách škol a Centra dětí a mládeže Česká Kamenice.

Ke zlepšování a zkvalitnění výchovy a vzdělávání dětí přispívají navázaná partnerství s institucemi, nadacemi, neziskovými organizacemi i fyzickými osobami. Dobrovolnické organizace pomáhají s údržbou zařízení. Posílení důvěry v dospělé a získávání pozitivních vzorců chování umožňuje dětem pobyty v hostitelských rodinách.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované činnosti v odpoledních a podvečerních hodinách byly vedeny s citlivým a empatickým přístupem vychovatelů k dětem. Vychovatelé zohledňovali zájmy dětí, individuální potřeby i problémy. Naplánované aktivity korespondovaly s týdenními programy výchovně-vzdělávací činnosti.

Podpoře samostatnosti a modelu běžné rodiny je uzpůsobena organizace veškerých činností dětského domova. Výchovně-vzdělávací činnosti probíhaly po postupném příchodu dětí ze školy v herních prostorách domova, kde mají dostatek času k relaxaci ve formě volných her nebo klidových činností, k pohybovým i zájmovým aktivitám. Do bytů svých rodinných skupin přecházejí zpravidla počátkem přímé výchovně-vzdělávací činnosti tzv. kmenového vychovatele. Sledovaná práce s dětmi byla na dobré úrovni. Převažovala příprava na vyučování, rekreační aktivity, režimové činnosti. Děti se podílely na domácích činnostech spojených s chodem rodinné skupiny jako běžné domácnosti. Mladší děti vykonávaly tyto činnosti pod dohledem vychovatelů, starší již plně převzaly zodpovědnost za svěřené oblasti v rámci skupiny. Výchovně-vzdělávací činnosti probíhaly v příjemné atmosféře, byla patrná vzájemná tolerance a ohleduplnost dětí k sobě navzájem i k dospělým. Vychovatelé vedli děti k samostatnému rozhodování.

Při osobních rozhovorech s dětmi převažovalo jejich pozitivní hodnocení jak přístupu pedagogů, tak náplně činností. Sdělily, že mají dostatek jídla, volnosti, samostatné vycházky mohou využívat denně a mají možnost navštěvovat aktivity mimo zařízení, telefonovat se svými blízkými. Užívání mobilních telefonů je jim v zásadě umožněno neomezeně podle stanovených pravidel. Přístup k bezpečnému internetu mají zajištěn. Vědí, že se mohou obracet se svými stížnostmi, náměty, připomínkami a problémy na jednotlivé pedagogické pracovníky i ředitelku zařízení. Schránku důvěry nevyužívají, k podání stížnosti neměly důvod. Upřednostňují osobní setkání a pohovory s pedagogy. Kapesné je dětem vypláceno v maximální možné výši v souladu s příslušnými právními předpisy. Děti zároveň získávají osobní dary a peněžité příspěvky k narozeninám nebo dalším obvyklým příležitostem. Jejich spokojenost vyjadřuje i to, že v posledních dvou letech nebyl zaznamenán žádný útek.

Při přijímání dětí do zařízení i umísťování do jednotlivých rodinných skupin jsou respektovány sourozenecké vazby a individuální potřeby dětí. Pokud společné umístění sourozenců není ze závažných důvodů možné, pedagogové podporují udržování pravidelného osobního kontaktu mezi nimi. Dle rozhovorů s dětmi a předložené dokumentace jsou děti po přijetí do zařízení a určení klíčového pracovníka prokazatelným způsobem seznámeny s pravidly a provozem zařízení, s jejich právy a povinnostmi.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení v rodinných skupinách je plně v kompetenci vychovatelů, případné nedodržení pravidel řeší vychovatelé s dětmi individuálně. Výchovné postupy používají s ohledem na specifika dítěte. Jednotnost v hodnocení dětí je podložena měsíčními společnými komunitami skupin mladších a starších dětí s ředitelkou zařízení a vedoucí vychovatelkou. Děti zde mají možnost vyslovovat i svá přání a navrhnout změny související s chodem a režimem zařízení, změny v jídelníčku. Pozitivním zjištěním je naprostá převaha kladných opatření ve výchově, kterými se daří podporovat žádoucí vzorce chování dětí a vhodně je motivovat. Každý den probíhá interní hodnocení na skupině.

Pro každé dítě jsou zpracovávány Programy rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) se stanovením cílů k jejich dosažení. Vyhodnocení PROD probíhá pololetně, vychází z týdenních reedukačních záznamů, děti se k němu mohou vyjadřovat. Výsledky výchovy a vzdělávání v zařízení i ze škol, které děti navštěvují, jsou průběžně monitorovány a projednávány. Školní neúspěšnost řeší vychovatelé pravidelnou komunikací s třídními učiteli nebo vyhledávají pro děti odbornou pomoc. Vychovatelé se věnují dětem s narušenou komunikační schopností, logopedickou péčí zajišťuje i logopedický preventista, který pravidelně děti v zařízení navštěvuje. Ve spolupráci s etopedem a specializovanými subjekty (diagnostickým ústavem, střediskem výchovné péče, školskými poradenskými zařízeními i lékaři specialisty) se daří zajišťovat dětem případnou odbornou péči.

Pedagogové vedou děti ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. V rámci prevence a efektivního naplnění volného času podporují taneční, hudební či sportovní dovednosti, kreativitu a zručnost dětí. Děti si mohou vybrat podle vlastních preferencí. Současně navštěvují kroužky pořádané externími subjekty, jsou tak v dostatečné interakci se svými vrstevníky. Vzdělávání dětí vhodně doplňují např. jednodenní i vícedenní výlety, prázdninové pobyty, společenské, kulturní a sportovní akce, besedy a další všestranně zaměřené aktivity s cílem podpory občanských kompetencí.

Zařízení připravuje děti na odchod do běžného života, intenzivně se dětem věnuje před odchodem z ústavní výchovy. Umožňuje zletilým pobyt ve cvičném bytě. Při odchodu jim pomáhá při hledání zaměstnání, případně bydlení, poskytuje materiální a finanční pomoc. Sleduje aktivně jejich socializaci a začlenění do společnosti prostřednictvím sociálních sítí. Probíhají neformální setkávání např. při Dnech otevřených dveří.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Zařízení si udržuje vysoký standard výchovně-vzdělávací péče, která je postavená na otevřené komunikaci všech aktérů a vytváření podmínek pro vstřícné prostředí.
- Pokračuje spolupráce s externími subjekty, která podporuje plnění stanovených cílů výchovy a vzdělávání.

Silné stránky

- Koncepce a vize sdílené zaměstnanci dětského domova zohledňují reálný stav zařízení a směřují ke zlepšování kvality poskytované výchovy a vzdělávání.
- Navázaná partnerství s řadou neziskových organizací, odborných institucí a fyzických osob vytvářejí kvalitní podmínky pro komplexnost poskytované péče.

- Příznivá atmosféra zařízení a respektující přístup všech zaměstnanců ke každému dítěti podporují individuální rozvoj podle jeho schopností a možností.
- Zařízení podporuje děti v navazování vrstevnických vztahů mimo zařízení prostřednictvím jejich široké účasti v externích zájmových nebo volnočasových aktivitách.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Při tvorbě týdenních programů práce rodinných skupin nejsou systematicky zařazovány aktivity preventivního charakteru.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Plánovat a častěji zařazovat činnosti zaměřené na cílené preventivní aktivity.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny č. j.: 165/2001 (ze dne 11. 1. 2023)
2. Jmenovací list – jmenování ředitelkou příspěvkové organizace Ústeckého kraje s účinností od 1. 8. 2012 (ze dne 21. 6. 2012)
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 13. 2. 2023)
4. Školní vzdělávací program Dětský domov vydaný s účinností od 14. 1. 2019
5. Vnitřní řád dětského domova vydaný s účinností od 4. 9. 2018
6. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školních rocích 2021/2022 a 2022/2023
7. Organizační řád vydaný s účinností od 30. 4. 2018
8. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2022/2023 vydaný s účinností od 1. 9. 2022
9. Kniha návštěv
10. Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023
11. Kontrolní a hospitační činnost ředitelky zařízení vedená ve školních rocích 2021/2022 a 2022/2023
12. Personální dokumentace ve vztahu ke kvalifikaci a dalšímu vzdělávání pedagogů, psychické způsobilosti, bezúhonnosti – vzorek
13. Stanovení přímé a nepřímé pedagogické činnosti pedagogů pro školní roky 2021/2022 a 2022/2023

14. Elektronický systém vedení dokumentace (knihy denní evidence, týdenní programy výchovně-vzdělávací činnosti rodinných skupin, programy rozvoje osobnosti dítěte, výchovná opatření, reedukační a hodnotící zápisy) – vzorek
15. Osobní spisy dětí – vzorek
16. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí
17. Inspekční zpráva České školní inspekce Čj. ČŠIU-1274/18-U ze dne 5. 11. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csic.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislava Kudrmanová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Romana Vencová, školní inspektorka

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.